

ISSN 1857-4424

Nr. 4 (94) • Casa de Creație a Republicii Moldova • aprilie 2019

Realități Culturale

REVISTĂ DE ETNOGRAFIĂ, FOLCLOR ȘI CULTURĂ CONTEMPORANĂ

Nicolae Glib

Sumar

SILVIA ZAPOROJAN

Lăstar din tulpina Hasdeu1

NATALIA FOTESCU

Copilăria începe cu poveștile lui Ion Creangă.....2

SILVIA ZAPOROJAN

Prieteni ai Poeziei3

VALERIA DIACONU

Criterii de selectare a repertoriului vocal-coral
pentru evoluări în concurs4

ANNA PRODAN

Miss Smărăndița-20195

NADEJDA CUCU, MARIA COJOCARU

„Întâlnire ne-a dat Măria Sa – Femeia”6

VETA GHIMPU MUNTEANU

Nicolae Glib, o voce distinctă,
un artist valoros al acestui plai.....7

DAN CIOLPAN

„Un suflet călător prin gara vieții...”13

VALENTINA UȚA

Orice metaforă este Poezie14

SVETLANA CERNÎH

Hora veche strămoșească – toți copiii să ne crească.....15

MIHAI RUSU

Sărbătoare la Podgoreni.....16

GRIGORE GRIGORESCU

Orfeica orheiancă – Basarabeanca17

VICTOR PLETOSU

Costești – Capitala Tineretului 2019.....18

ANDA VAHNOVAN

Cordonul.....21

MARINA NEGRU

Mărțișorul și Zilele lui Ion Creangă.....23

ZINAIDA STURZA

Un deceniu de Arte Mici24

Vladislav Sergheev. *Fantezie de primăvară.*

COLEGIUL DE REDACȚIE

Pavel Popa, redactor-șef

dr. **Varvara Buzilă**,
Muzeul Național de Etnografie
și Istorie Naturală

dr. hab. **Victor Ghilaș**

dr. **Mariana Cocieru**

Veta Ghimpu-Munteanu,
Teleradio-Moldova

Veronica Caraulan,
Direcția Cultură mun. Bălți

Gheorghe Nicolaescu,
Cabinetul metodic al Ministerului
Educației, Culturii și Cercetării

SOCIETATEA CULTURALĂ

Casa de Creație a Republicii Moldova

Proiectul „Realități Culturale”

Tel./fax redacție: (022) 20-25-55
Telefoane: (022)20-25-53, 069392909 (Ion Șarban)
Mob.: 069 39 24 98 (Pavel Popa, redactor-șef)

APARE CU SUPTUL
INSTITUTULUI CULTURAL ROMÂN

E-mail: casadecreatie@gmail.com
Adresa: mun. Chișinău, str. București, 68, oficiile 338, 324
Paginare și machetare: „Fox Trading” SRL

ISSN 1857-4424

S. ZAPOROJAN, DIR. ADJ. BIBLIOTECA COPII DROCHIA

Lăstar din tulpina Hasdeu

Lăstar din tulpina Hasdeu, Iulia Hasdeu a rămas în istoria literaturii noastre prin operele sale artistice și științifice, care au îmbogățit patrimoniul spiritual al neamului. Născută la 1869, ea s-a trecut din viață la doar 19 ani neîmpliniți, fiind înzestrată din plin de natură. O personalitate excepțională, care a pășit din fragedă copilărie pe făgașul priporos al literaturii și culturii. Geniul nestins al unicei fiice a lui B. P. Hasdeu – Iulia, mai scânteiază și astăzi, devenind prolific în timp. Moștenirea ei literară e bogată și variată: două culegeri de poezii (*Muguri de april*, *Cavalerism*), numeroase pagini de proză, încercări teatrale, conferințe filozofice, cugetări ...

Elevilor clasei a III-a D ai Liceului Teoretic Mihai Eminescu Drochia le-a trezit un viu interes biografia scurtă a Iuliei Hasdeu, mai ales frapându-i vârsta fragedă la care a început să scrie. Iată de ce au convins-o pe învățătoarea lor, dna Viorica Rusanovschi, să petreacă o oră de lectură la Biblioteca copii Drochia, unde să ia cunoștință mai îndeaproape cu creația renumitei personalități. Acti-

vitătea a fost precedată de studierea de către copii a biografiei Iuliei Hasdeu, așa că Florin Tomașevici, Maria Neciuiviter, Daria Burlacu, Alexandra Gheorghelaș, Cristian Răilianu, Gabriela Ciocoi au desfășurat mai multe dezbateri interesante, asemenea au procedat și colegii lor. Cei din urmă aveau periodic ceva întrebări către participanți. Bibliotecarele și dna învățătoare se aflau mereu în preajmă, susținându-și învățăceii ba cu un joc intelectual, ba cu o imagine, un portret etc.

La etapa a doua a orei copii au solicitat lectura a două povești: *Trandafirul moșului* și *Lăcomia*. Aici s-au evidențiat Mihai Grama, Serafim Topală, Marius Teletnic. Ei le-au adus celor prezenți lucrările date sub o formă de lectură cursivă și expresivă. Copiii au decis să nu fie atât de răi, nesățioși, îngâmfăți, invidioși sau leneși așa cum s-au dovedit a fi eroii poveștilor. Ei vor fi mari la suflet, buni la inimă, credincioși și prietenoși.

Nu au pierdut zadarnic timpul nici Nichita Răilean, Andreea Palamarciuc, Rustam Văzdăuțeanu, Maria-Mirabela Chistruga. Ei au fost autorii unui poster reușit, realizat în grup, ce oglindea creația literară a neasemuitei personalități. Tot aici s-au regăsit și impresiile colegilor care i-au determinat pe copii să ia o hotărâre: să citească opera scriitoarei în măsura posibilităților, ori aici și, de fapt în toate cărțile, se văd lucruri interesante și atât de folositoare, iar lectura trebuie să devină una din ocupațiile de bază a petrecerii timpului liber.

Copilăria începe cu poveștile lui Ion Creangă

Știți voi oare cât este de mare și unde se afla Țara Cărților Copilăriei?

E o împărăție de poveste, în care visul devine realitate, unde fiecărui copil îi cresc aripi și el zboară asemeni păsării ce cântă în largul cerului. O atare împărăție fabuloasă a poveștii există la Biblioteca Municipală *Eugeniu Coșeriu* din or. Bălți, Filiala pentru Copii *Ion Creangă*.

La început de primăvară, când ne prindem mândri unul altuia mărțișoare, nu uităm nici de *Bunicul din Humulești*. Cu copiii împreună mergem la *Aleea Clasicilor*, pentru ai dărui și scriitorului cel mai frumos Mărțișor și cele mai frumoase flori de primăvară. Atunci vestitul scriitor humuleștean revine printre copii, amuzându-i cu neîntrecutul lui dar de povestitor, jucându-se și dăruindu-le povețe.

Copiii, la rândul său, îndrumați de bibliotecari, învățători și educa-

tori se implică în organizarea unor activități dedicate operei scriitorului. Primii care s-au încadrat în suita de activități, și ne-au pășit pragul în Casa Mare a Neamului au fost elevii cl. A IV-a C, L. T. M. *Eminescu*, învățătoare dna Liliana Andriuță, cu șezătoarea literară artistică *Hai, mai bine, despre copilărie să povestim*. Acești copii minunați i-au luat cu sine în lumea copilăriei: *la cireșe, la târg, la scăldat* pe colegi, părinți și bunici. Au încercat gustul cireșelor furate din pomul mătușii Mărioara, au fost cu pupăza de vânzare în târg, care era cât pe ce să-și piardă moțul în iureșul înscenării teatralizate *Și eu pot fi Nică*, prezentată de către elevii cl. A VIII-a V, de la L.T. N. *Gogol*, profesoară dna Ala Cornilov.

Poveștile crengiene constituie pentru generații de copii un mesaj de triumf al binelui asupra răului și a bunului simț asupra prostiei.

Aceasta ne-au demonstrat – o, destul de emotiv, elevii cl. A III-a B, L. T. M. *Eminescu*, învățătoare dna Liviana Darii, în cadrul orei poveștilor... *Și a fost, ca în nici una din povești*. Jocurile, înscenările și concursurile i-au amuzat pe colegi și părinți. Gluma și jocul au fost *ațâțate* și printre cei mai mititei copii din grupele pregătitoare de la Grădinița nr. 10 *Miorița*, cu peripețiile ieduților neascultători, cu ursul cel credul și cu-coșul țațoș...

A fost odată un Povestitor... Și-i adevărat. El de multă vreme a plecat dintre noi. Dar la fel de adevărat este că un scriitor trăiește atâta timp cât îi dănuiește opera. Opera lui Ion Creangă continuă să trăiască peste ani. Deci *a fost odată* continuă să fie și va continua să existe atâta timp cât generații de copii îi vor citi nemuritoare povești...

SILVIA ZAPOROJAN, DIRECTOR ADJ., BIBLIOTECA COPII DROCHIA

PRIETENI AI POEZIEI

Ce este o poezie?

Este un strigăt lăuntric al sufletului, o chemare a cugetului, o afecțiune personală, un îndemn al inimii...

Versul ne însoțește din copilărie, primele rime luându-și zborul chiar de pe buzele mamei ne însoțesc pe tot parcursul vieții, alinându-ne durerea, exprimându-le bucuria, remarcându-le mândria – toate realizându-se într-un fel special, așa cum o poate face doar poetul.

În jurul său i-a adunat poezia pe elevii ciclului primar al IPLT Ștefan cel Mare Drochia, care, în ziua de 20 martie – Ziua Internațională a Poeziei, și-au dat întâlnire în cadrul Concursului cu genericul *Pentru tine, scumpă mamă*, organizat în incinta bibliotecii școlare, moderator al căreia a fost dna Rodica Golban, învățătoare a instituției în cauză. Reprezentantul Bibliotecii copii Drochia, dna Nina Bejan, a fost invitată la activitate în calitate de membru al juriului și complice la organizarea ei.

Și iată-ne în sala frumos amenajată cu o expoziție de carte la temă, citate, iar pe ecranul larg se prezintă un mic filmuleț despre mamele și cele mai active femei ale liceului, care iau parte nemijlocit în viața participanților la concurs.

Mai emoționați păreau a fi cei

din clasele 1-i, ei participând pentru prima oară la o activitate de acest gen. Iată de ce prezența învățătoarelor claselor respective, dle V. Zabolotnii și V. Prisăcaru, era chiar necesară. Dar aveau nevoie de susținere și cei din clasele a II-a. Așa că domnii Popovici O. și Golban R. nu-și afluau locul, îmbărbătându-și

cumva concurenții. O mulțime de întrebări și emoții le-a copleșit și pe doamnele I. Slabii, T. Bejan, învățătoarele claselor a III-a. Dle D. Dobreschii și L. Lazarenco, învățătoarele claselor a IV-a, păreau mai liniștite, doar ceva mai severe. Discipolii lor aveau careva practică în ale concursului, dar pe de altă parte, fiind cei mai mari, aveau și o responsabilitate mai sporită.

În scurt timp, poeziile despre ființele dragi - mamele au pus stăpânire pe emoțiile celor prezenți, fiind recitate cu atâta expresivitate, atâtea emoții, dăruire de sine...

Micii artiști au fost remarcați de către juriul, obiectivul final fiind perceperea frumosului prin vers, educarea dragostei și grijii față de cei scumpi, odihna activă și cu folos a copiilor. Oricum, Luchianciuc Roman, elevul cl. a IV-a B, a devenit posesorul celei mai înalte trepte, fiind remarcat cu o diplomă specială. S-au învrednicit de distincții și Bejenari A. (cl. a IV-a B), Popovici V. și Vasilean A. (cl. a II-a B), Rălian L. (cl. a IV-a A), Zuza V. (cl. a 1-a A), Donu C. (cl. 1-a B), Darii D (cl. a III-a B), Codreanu R. (cl. a II-a A), Diaconu A. (cl. a III-a A). Mențiunile au fost rezervate pentru Vascauțan A. (cl. a IV-a A), Lisnic L. și Cinclei A. (cl. 1-a A), Tcaci G. (cl. 1-a B), Chirca C. (cl. a III-a B), Târsâna E. (cl. a II-a A), Dobrea V. (cl. a III-a A).

Părinții care au asistat la eveniment, au ținut să-și felicite odraslele, fiind mândri de rezultatele lor.

Suntem siguri că sărbătoarea încă mult timp își va păstra amprenta emoțiilor trăite, iar poezia își va adânci urmele în calea vieții acestor copii.

Criterii de selectare a repertoriului vocal-coral pentru evoluări în concurs

Corul - ambasador cultural

Repertoriul coral reprezintă o totalitate de creații muzicale incluse în programul de studiu la disciplina *Cor, Clasă corală, Ansamblu coral*. Acest repertoriu este întocmit de dirijorul de cor, profesorul de cor sau de către membrii ansamblului coral. Repertoriul unui cor de elevi de diferite vârstă trebuie să includă creații care sporesc ponderea artistică, extind instruirea muzicală, opere care ajută la educarea personalităților generației de mâine. Deci, repertoriul corului de elevi cuprinde creații de studiu, tematice, de divertisment, de concurs:

- Creații patriotice;
- Creații din diverse epoci muzicale: *Renaștere, Baroc, Clasică, Romantică, Modernă*;
- Creații din repertoriul religios – colinde;
- Creații de protocol – *Mulți ani, Imnul liceului, Imnul localității, Imnul de Stat*.

La întocmirea unui repertoriu de concurs se va ține cont de următoarele criterii de selectare:

• Vârsta colectivului coral

Este necesar și foarte important de stabilit repertoriul de concurs cu o strictă evidență a vârstei fiecărui participant. Creațiile interpretate de elevi trebuie să reflecte în exterior înțelegerea/perceperea lor și să nu depășească nivelul de competență și spiritual caracteristic vârstei respective. Totodată, creația vine cu un mesaj corespunzător cerințelor și intereselor vârstei. Repertoriul interpretat nu trebuie să lase amprente negative pe fața elevului, oferindu-i un disconfort fiziologic și emoțional.

• Nivelul de pregătire

Fiecare vârstă are caracteristi-

cile sale specifice. Dirijorul de cor selectează piese accesibile nivelului de pregătire al coriștilor. Creațiile cu un nivel mai sporit de dificultate pot fi studiate mai mult timp – 1, 2 ani și pot fi păstrate în repertoriul coral pentru o perioadă mai mare. Este binevenită completarea repertoriului cu instrumente simple de percuție, cordofone, de suflat, pentru a da nuanțe noi interpretării corale.

• Creații cu o varietate tematică

Lucrările corale care cuprind folclorul diferitor popoare, diverse tehnici de interpretare.

Creațiile din compartimentul dat au scopul de a familiariza elevii cu elementele specifice muzicii diferitor popoare. Aceste creații permit copiilor să se manifeste depășind limita necunoașterii multinaționale, fiind purtătorii mesajului artistic pentru un public mai larg. Frecvente sunt partiturile corale scrise într-o factură modernă-nonliniară, unde partițiile sunt notate în afara portativului. Astfel de scriere se citește cu indicații suplimentare din partea autorului. Aceste partituri corale se bazează pe diverse sunete, strigăte, silabe șoptite aleatoriu pronunțate, bătăi din palme, din picior, aplicarea unor lovituri ușoare în piept, mișcări ritmice dinamice, șuierături, fluierături, glisarea sunetului ascendent și descendent. Acest „haos” artistic place copiilor și are priză la public.

• Manifestarea individualității colectivului coral

Fiecare colectiv coral trebuie să-și ofere posibilitatea de a adopta un stil propriu. Această particularitate va deosebi colectivele între ele. Există mai multe compartimente unde dirijorii de cor se pot realiza.

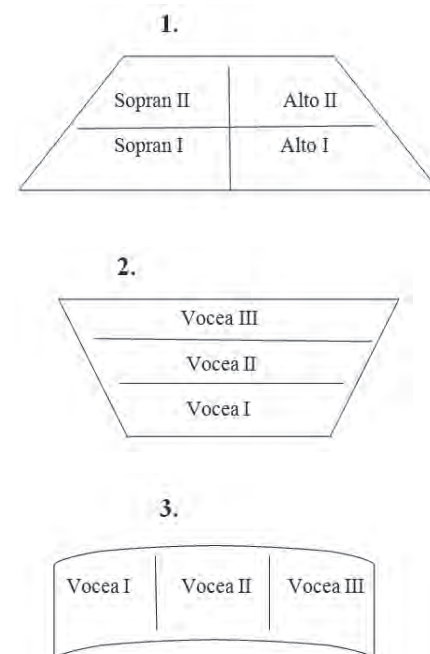
Costumația colectivului va promova *Portul național atât bărbătesc*

cât și femeesc corespunzător vetrei folclorice sau Ținuta clasica, sau Costumul individualizat:

• Apariția colectivului pe scenă:

Procesul de pregătire pentru evoluare sau aranjarea colectivului pe scenă este prima comunicare cu publicul. Important este să prezentăm colectivul din prima clipă a intrării pe scenă în cel mai reușit mod. Cunoscut este însă faptul că, în timpul intercalării cu publicul spectator, copiii adoptă un comportament emotiv. Pentru ca acest impact să se producă mai puțin stresant, copiii pot fi degajați prin includerea unui fundal muzical pe fonul căruia corul se va aranja pe treptele/practicabilele de pe scenă. De asemenea, pe durata amplasării colectivului pe scenă, poate fi inclusă o scurtă prezentare a formației corale, ori o introducere care ar creiona tema recitalului prin secvențe din poezii, citate, mici texte tematice.

• Aranjarea corului pe voci, partiții:

Miss Smărăndița-2019

Un eveniment deosebit care a devenit o tradiție în or. Râșcani, dar și așteptat de cei care citesc opera scriitorului Ion Creangă este Concursul „Miss Smărăndița” ediția a XII-a.

Sărbătoarea a fost organizată în data de 17 martie 2019 de către Secția Raională Cultură Râșcani în incinta BP filiala copii Râșcani. La concurs au participat următoarele 12 fete cu vârste cuprinse între 11-14 ani: Popov Iasemina s. Braniște, Russu Laura s. Varatic, Bucătaru Emanuela or. Râșcani, Buinovschi Lina s. Borosenii Noi, Chiciuc Cezara și Cristea Daniela din s. Aluniș, Mazurchevici Macrina s. Corlăteni, Syrnyak Victoria s. Grinăuți, Co-

rojari Luminița s. Mihaileni, Zatic Victoria s. Hiliuți, Savca Neonilia s. Singureni și Codreanu Tatiana din s. Costești

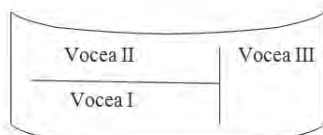
Fetele de diverse vârste din diferite școli și licee ale raionului pe care le unește pasiunea pentru creația lui Ion Creangă nu au defilat pe podium, dar au trebuit să demonstreze inteligența, creativitatea și capacitățile artistice. În cadrul celor cinci probe tradiționale, participantele au încercat să impresioneze juriul nu doar prin talent, dar și prin ținutele tradiționale, totodată au demonstrat că nu sunt doar creative ci și inteligente.

Într-un final conform puncta-

jului acumulat, Miss Smărăndița-2019 a devenit Savca Neonilia din s. Singureni, rl Râșcani. Toate participantele au fost menționate cu diplome de onoare, cărți și premii bănești. Juriul a fost format din persoane cunoscute și respectate Dna Zamurdac Galina vice-președinte al raionului Râșcani, dna Garbuz Emilia, șefa Secției Cultură Râșcani, dna Sacaliuc Galina, director BPO. Domniile lor au menționat că operele lui I. Creangă au contribuit la educarea mai multor generații de copii. Iar activitatea care a avut loc este un frumos prilej de a atrage atenția copiilor asupra necesităților de a citi și a iubi cartea.

4.

• **Mișcările scenice sau coregrafia lucrării:**

Acestea sunt adorate de copii, reflectând desenul ritmic al creației interpretate și oferind o pulsație vie. Mișcările ritmice pot fi combinate cu interpretarea sau chiar efectuate concomitent. Astfel de prestații rămân în memoria publicului timp îndelungat.

Bibliografie:

D.D. Botez, *Tratat de cânt și dirijat*, București, 1982.

Ștefan Andronic, *Organizarea corului de copii*, Literatură artistică, Chișinău, 1983.

Gleb Ciaicovschi-Mureșanu, *Învățământul muzical din Moldova*, Grafema Libris, Chișinău, 2005.

„Întâlnire ne-a dat Măria Sa – Femeia”

*Buna mea mamă, scumpă și dragă,
Glas ce mă cheamă, dar ce mă leagă...*

Odată cu renașterea primelor ghiociei care simbolizează sosirea primăverii într-o frumoasă zi – 8 martie la Biblioteca Publică din comuna Biești, raionul Orhei și-au dat întâlnire câteva dintre cele mai înțelepte femei din satele Cihoreni, Biești și Slobozia – Hodorogea.

Atmosferă caldă, emoțională, ghiociei, mărtișoare, zâmbete, cântece, versuri și voie bună.

Femeia, fiind considerată stăpâna lumii și a păcii, sufletul ei a fost mângâiat cu vorbe duioase și alese asemenea versurilor:

Mai sfântă decât sfinții, ca pâinea de cumințe

Tu ești atât de bună, că iarba ți se-nchină,

Și floarea nu cutează-ți ați păși pe dinainte... - vorba poetului

Anume această motivație a contribuit la conștientul formației folclorice *Comorile plaiului* să cânte atât de frumos și plăcut asemenea sărutului mamei.

S-au perindat toate pe rând –

prezentarea Doamnelor cu zâmbete, lacrimi de fericire și nostalgie îmbobocite pe fețele și în sufletele lor. Cuvinte minunate ca – primăvara, soare, sărbătoare, 8 martie, mama au inspirat Doamnele să aștearnă pe hârtie versuri foarte frumoase, că doar nu e om să nu fi scris o poezie doar odată, măcar odată în viața lui.

Partea cea mai vibrantă a fost în

povestea Doamnelor de cândva unde și-au găsit loc și amintiri de când copiii lor erau mici și ele găseau acea dragoste și putere pentru ai proteja de cele rele.

Valoarea extraordinară de semnificativă, pe care o are femeia este datorată și faptului că: păstrează tihna și căldura în căminele familiare, se roagă de pace, sănătate și iertare la toată lumea, transmit generațiilor în creștere cele mai dragi și scumpe valori.

Ea, femeia, merită toată stima, dragostea, respectul de la tot ce este viu pe fața pământului.

Cu o felicitare a venit primarul comunei Biești domnul Ion Vlas, care a oferit tuturor flori, mărtișoare, cadouri.

Și totuși sărbătoarea a finalizat cu duioasele cuvinte: flori, cadouri, dar și cu deosebitele angajamente de a fi alături cu atenția, cu gândul, cu fapta...

Ne închinăm cu pietate în fața scumpelor, dragelor noastre femei. Suntem și veșnic vom fi martorii cei mai de seamă la aprinsul zâmbetelor din ochii lor atât de înțeleghători.

NICOLAE GLIB,

o voce distinctă, un artist valoros al acestui plai

Veta Ghimpu Munteanu (V. Gh. M.): Ați apărut pe scena muzicii populare de la noi pe când era în plină slavă Nicolae Sulac, dar parcă mai era o nișă goală în acest domeniu. Și iată că apare un tânăr cu o voce duioasă, cu o ținută scenică personalizată. Cam prin ce an se întâmpla acest lucru?

Nicolae Glib (N. G.): În 1969. Am venit în Orchestra Ansamblului *Joc* în urma unui concurs. După un timp am fost invitat în Orchestra *Folclor* a Radioteleviziunii. Pe atunci această orchestră era cea mai jinduită pe lângă *Fluieraș*-ul Filarmonicii Naționale. Venind aici am nimerit ca într-un laborator de creație unde am învățat, în primul rând, cum să-mi construiesc repertoriul, să-mi cizelez stilul și ținuta. *Folclorul* a fost o mare școală atât pentru mine cât și pentru toți colegii de breaslă de atunci. Ai spus că după Nicolae Sulac am apărut pe arena cântecului popular. Vreau să vă amintesc că înaintea mea a fost Teodor Negară. Cântecurile pe care le-am lansat în această orchestră erau pline de optimism și drag de neamul meu, poate de aceea sunt apreciate și astăzi.

V. Gh. M.: Să revenim la începuturile carierei Dvs. artistice. Doar nu ați venit pe loc gol în Orchestra Ansamblului *Joc*. Unde ați mai cântat până atunci? De unde vă cunoșteau muzicienii, specialiștii în domeniu? Pentru că nu era chiar așa de simplu să nimeriți într-o orchestră profesionistă?

N. G.: Prima mea scenă a fost la Pepeni, în satul meu, unde se cânta numai muzică populară și de fanfară. Eram participant activ la toate jocurile satului. Numai începea a cânta fanfara și tot satul ieșea la joc de la mic la mare, toți dansau, pe atunci nu era o rușine. Acum, din păcate, e altfel. Mă bucur, că cel puțin, la

sudul republicii se mai păstrează vie această tradiție. De fapt, la început, mie îmi plăcea dansul. Cântecul a venit mai târziu. Invitam toate fetele la o *bulgărească* cum numeam noi sârbele pe acolo. Cântecul în viața mea a apărut din senin. M-am trezit într-o seară pur și simplu cântând. Veneam de undeva și m-am mirat că îmi sună vocea și că pot cânta. Până atunci cântam și eu ca toți elevii la serbările școlare în cor. La una dintre serbările școlare m-a *pârât* cineva profesorului meu de limbă și de muzică, Vasile Scobioală, că eu pot cânta. Era vorba de o competiție între două clase de a IX-a. Profesorul Scobioală nu numai că m-a pus să cânt, dar m-a și încurajat să fac muzică. Iată de acolo s-a și pornit cântecul meu. Era în 1966.

V. Gh. M.: Este importantă apariția unui astfel de profesor în viața unui viitor artist care să te poată motiva.

N. G.: Nu-i neapărat un profesor. Poate fi și altcineva, dar în cazul meu am avut noroc de domnul Vasile Scobioală, fiindcă eu eram cu gândul să fac medicină. Dar când mi s-a spus că aș putea face carieră în domeniul cântecului imediat m-am întors către această profesie. Apropo, spre învățătura tinerilor cântăreți, eu

prin anii ceea 1965, 1966, 1967 un-oșteam pe dinafară toate cântecele marilor artiști de atunci de pe un mal și de pe altul al Prutului. Eram mereu cu urechea pe posturile de radio București, Iași și Chișinău.

După 10 clase aveam vârsta de 17 ani și când am venit la Chișinău la Colegiul *Ștefan Neaga* să depun actele, nu au fost primite. Trebuia să am 18 ani, vârstă la care se stabilește vocea. Și atunci m-am întors acasă. Pe parcursul unui an am pornit o vastă activitate artistică cu orchestra de la Sângerei condusă pe atunci de regretatul Vladimir Ciobanu. Interpretam cu această orchestră o mulțime de cântece din repertoriul marilor cântăreți ai timpului - Ion Dolănescu, Nicolae Sulac, Benone Sinulescu, Maria Tănase și Maria Lătărețu. Mergeam prin satele din împrejurimi și susțineam concerte. Pe la petrecerile private mai băteam și toba.

V. Gh. M.: Cum de au acceptat părinții alegera Dvs. Sunt sigură că vă vedeau, mai degrabă, medic?

N. G.: Părinții mei erau bucuroși să mă vadă om la locul meu, cu studii, cu situație. Nu țineau neapărat să mă fac medic, mai ales că muzica pe timpul acela era respectată și iubită. Așa că ei nu s-au împotrivit alege-

rii mele, din contra m-au încurajat. După un an de zile am revenit la Colegiul Ștefan Neaga unde am susținut cu bine examenele. Chiar din anul întâi am început să cânt cu Orchestra *Alunelul* a Casei de Cultură din raionul Frunze din Chișinău, cu care am mers și în Italia în 1969. Tot în anul acela am fost acceptat ca solist în Orchestra Ansamblului *Joc*. Dar cei mai productivi ani în cariera mea au fost cei din Orchestra *Folclor*. Aici am pus bazele cântecului meu, mi-am alcătuit repertoriul.

V. Gh. M.: Ați venit în Orchestra *Folclor* pe timpul când era dirijor Dumitru Blajinu. Știu că, poate, era unicul dirijor de la noi care delega cântăreții din orchestră prin sate să culeagă folclor.

N. G.: Da, sigur. Blajinu mi-a spus atunci: *Dacă vrei să răzbați și să fii tu, atunci trebuie să te mândrești cu căciula ta, nu cu a altuia*. Și atunci am luat magnetofonul pe umăr, foaie de deplasare și am început să cutreier satele. În primul rând am cules tot ce am găsit în satul meu Pepeni. Când veneam de pe teren, din cele adunate împărțeam și colegilor mei din orchestră. Am dat din cântece lui Teodor Negară, Ninei Ermurache, Veronicăi Mihai.

Din 1972 până în 1985, cât am activat la *Folclor*, mi-am format un repertoriu impunător. Tot aici la *Folclor* am fost apreciat, în 1984 mi s-a conferit titlul de Artist Emerit. Între timp pe arena muzicală apăruse o orchestră foarte bună - *Lăutarii*. Ad-

miram această orchestră care venise cu un suflu nou, cu un temperament aparte și cu un stil deosebit. Și iată că într-o bună zi Nicolae Botgros mi-a propus să vin să cânt în spectacol cu ei, pentru că se îmbolnăvisese Nicolae Sulac. Am acceptat cu mare bucurie această ofertă.

V. Gh. M.: Așadar, ați plecat de la Orchestra *Folclor*?

N. G.: Da, în 1985 am trecut la *Lăutarii*, iar în 1986 am mers cu această orchestră într-un turneu de vre-o 3-4 luni prin fosta URSS – Caзахstan, Tașkent, Alma-Ata ș.a.

V. Gh. M.: Ați plecat din Orchestra *Folclor* care era o orchestră de studio, cu care se făceau preponderent doar înregistrări, emisiuni radio și tv. Nu a fost complicată această trecere care presupunea multe concerte pe viu și îndelungate deplasări?

N. G.: Păi, nici nu se punea problema. Eram tineri și dornici de a cunoaște. Pe atunci se făceau foarte multe turnee planificate de Ministerul Culturii, de Filarmonică. Și de la Moscova veneau oferte.

V. Gh. M.: Ați cântat mulți ani cu Orchestra *Lăutarii*, dar în același timp vă găsim colaborând și cu alte orchestre de la noi.

N. G.: Așa este. Pe parcursul carierei mele artistice am cântat cu majoritatea orchestrelor profesionale, atât de la noi cât și de peste Prut. În anii 1990-1991 am avut o frumoasă colaborare cu orchestra *Busuioc moldovenesc* a lui Mihai Amihalachioae. Deși în orchestră cântau Constantin Rotaru, Maria Iliuț și Zinaida Bolboceanu, aveau nevoie de un cap de afiș și atunci m-au invitat. Cu această orchestră s-a deschis o nouă etapă în activitatea mea artistică, cea comercială. Banii ce erau câștigați pe bilete, după ce se achitau cheltuielile pentru chirie și impozite, erau împărțiți artiștilor. Până atunci așa ceva nu se practica. După aceasta și Or-

chestra *Lăutarii* și alte orchestre au început să lucreze după acest principiu. Anume în Orchestra *Busuioc moldovenesc* a luat naștere următorul meu șlagăr *La mulți ani cu sănătate*. Muzica semnată de Mihai Amihalachioae, textul meu. Acest cântec devenise generic pentru o emisiune la un post de radio din Iași. Am avut multe colaborări și cu orchestrele de muzică populară de peste Prut. Prima invitație am avut-o în Orchestra *Ciprian Porumbescu* de la Suceava cu care am susținut concerte prin toată Bucovina până în inima munților. Apoi am avut o prodigioasă colaborare cu Orchestra *Rapsozii Botoșanilor* dirijată de Ioan Cobălă. Aici, în Chișinău, continuam să colaborez cu Orchestra *Folclor* cu care nu am intrerupt niciodată legătura. Un timp am cântat și cu Orchestra *Mugurel* dirijată de Ion Dascăl, bun prieten și coleg de facultate și când a avut nevoie de mine am mers și am cântat împreună. Apoi Nicolae Botgros mi-a propus să mă angajez ca și solist de bază în *Lăutarii*. Am făcut astfel încât să împac pe toată lumea și pe mine în primul rând.

V. Gh. M.: Frumoasă viață artistică a avut și are Nicolae Glib.

N. G.: Viața în general este frumoasă, nemaivorbind de cea artistică. Dacă din pasiune ți-ai făcut o meserie care-ți acoperă toate necesitățile sufletești cât și cele materiale - aceasta se numește fericire.

V. Gh. M.: Vorbiți cu atâta dragoste despre fiecare an din cariera Dvs. artistică, dar ce ne puteți spune despre familie? Sunteți tată cu mulți copii. Nu fiecare artist își permite, motivând că nu au suficient timp pentru educația lor.

N. G.: M-a durut dintotdeauna că am fost singur la părinți. Îmi admiram pe cei care aveau frați și surori. Și atunci mi-am zis că oricât de greu mi-ar fi, nu voi admite ca copii mei să nu aibă frați și surori. Mulțumesc soției că a acceptat să-mi aducă pe lume 5 copii, astăzi bucurându-ne și de cei 10 nepoți. Așa că am cu ce mă mândri și mă bucur foarte mult că copii mei mă urmează și în cân-

tec. Toți cântă. L-am adus în scenă și pe Isidor. Viorel care e stabilit în SUA, Cicago, la fel cântă. Avem toți trei costume populare la fel. Când merg la el în SUA cântăm în doi și avem parte de cele mai frumoase aplauze și aprecieri. Mă bucur pentru pasiunea fiilor mei, dar mai au de muncit. Și Cristina e foarte îndrăgostită de cântec. E căsătorită, are și copii, poate prea târziu a descoperit pasiunea ei pentru cântecul de muzică ușoară, are și voce pentru acest gen de muzică.

V. Gh. M.: Oricum toți copii Dvs. au alte profesii.

N. G.: Nu i-am impus să facă muzică, le-am lăsat libertatea de a-și alege profesia. Mă bucur că Isidor e alături de mine și avem posibilitatea să cântăm în doi în scenă. Mi-ar plăcea să cântăm în trei și cu Viorel. Țin mine când eram copil în sat, la o petrecere în armată, am ascultat cum cânta un grup de bărbați care m-au vrăjit. Atât de mult mi-a plăcut cum cânta acest grup că am învățat cântecul din prima. Aștept acea clipă când vom interpreta acel cântec în trei - cu Isidor și Viorel.

V. Gh. M. Dar ați fi putut fi în patru, dacă în împrejurări tragice

nu ar fi decedat fiul cel mai mare al Dvs., Octavian.

N. Gh.: Da, familia mea a trecut printr-o cumplită tragedie. Pierderea unui copil e strașnică. Dumnezeu, însă, ni l-a readus pe Octavian prin nepotul Maxim despre care am aflat mult mai târziu, după plecarea lui în altă lume. Astăzi ne bucurăm de acest nepot ca și de toți ceilalți.

V. Gh. M.: Cântăreții, artiștii în general, se străduie să se stabilească cu traiul în oraș, mai ales la Chișinău, fiindcă aici li se deschid alte oportunități pentru a se încadra plenar în viața artistică, și pentru a avea acces mai ușor în sălile de concerte, la posturile de radio, tv și la diverse manifestări, Nicolae Glib la un moment dat, a ales să abandoneze Chișinăul și să treacă cu traiul în satul de baștină, Pepeni.

N. G.: Nu contează unde locuiști atunci când ai o pasiune, economic poate e mai complicat, mă deplasez, totuși, la 100 km. La concerte merg exact așa cum aș merge din Chișinău. Eu zic mereu că punctul meu de plecare, de pornire și de oprire este Pepeniul. La Chișinău am unde mă opri, am apartament, copii

mei sunt stabiliți aici, dar viața de la țară unde m-am născut și am crescut, unde îmi sunt rădăcinile m-a atras mai mult. Dar ceea ce m-a determinat a fost voia conjuncturii, a unei întâmplări. În 1979 am avut un turneu prin America Latină și acolo am descoperit că multă lume bună nu locuiește în orașul aglomerat, dar la periferie, la 100 -150 de km. Atunci mi-a încolțit ideea. În 1991 a decedat și mama și dacă eu sunt unicul moștenitor trebuia să hotărâresc ce fac cu casa și gospodăria din sat. Am întrebat atunci soția ce facem, vindem casa? La Chișinău eram foarte bine, aveam apartament cu 5 camere pe strada Izmail, în centru. Dar ne-am gândit că, copii ne cresc, noi mergem spre apus și ar fi bine să ne mutăm cu traiul la țară. Am trecut la Pepeni la începutul lui 1992. Deși și până atunci veneam des în sat, îngrijeam de casă și de gospodărie. După ce am văzut cum trăiesc oamenii din America Latină, mi-am zis că există și un alt mod de viață și că se poate trăi și altfel. Mai ales acum când s-au făcut și drumuri bune.

V. Gh. M.: Dle Glib, dar traiul la țară presupune și multă muncă fizică. Nu vă sperie?

N. G.: Nu obții rezultate fără muncă și efort. Dacă vrei să ai nevoie să muncești și dacă vreau să mă odihnesc, tot la Pepeni o fac, acolo mi-s verișorii și rudele. Atunci când muncesc în gospodărie îmi vine și inspirația. Crez lucrând. De exemplu cântecul *Nașule, măria ta* l-am conceput lucrând la vița de vie. Tot muncind a apărut și cântecul *Tare-i bine și frumos când e omul sănătos*. Un om care are vocație și când doarme cântă. Așa că munca mă ajută, bine, e foarte important că am și cunoștințe muzicale. Cum îmi vine vreo frază imediat mă așez la pian și notez melodia. Dar multe melodii le pierd, mergând în drum și neavând cu ce le nota.

V. Gh. M.: La muncile fizice bănuiesc că se implică și copiii.

N. G.: Da, dar cel mai mult, totuși, mă ajută soția și în gospodărie și în toate planurile mele. Datorită acestui sprijin am ceea ce am.

V. Gh. M.: Un artist când are susținere înfloarește.

N. G.: Omul trebuie să aibă niște piloni pe care să se sprijine. Ei, ai mei sunt soția și copiii și bineînțeles marele public, admiratori ai cântecului popular. Mă bucur că mai sunt chemat la diverse concerte și spectacole, cât și la petreceri private. Acum a apărut un val nou de tineri cântăreți, lucrul firesc. Noi, din generația mai veche, am crescut și răzbătut altfel - cu niște restricții, cu respect față de melosul nostru popular. Acum, însă, se încălcă toate regulile și se merge așa înainte.

V. Gh. M.: În discuția noastră ați tot menționat că v-a venit o melodie, că a-ți scris și texte. Aveți multe cântece semnate de dumneavoastră?

N. G.: Cam 60-70 la sută sunt ale mele, iar o sută de procente le trec pe toate prin sufletul și inima mea.

V. Gh. M.: Care au fost primele cântece ce au vorbit despre numele Nicolae Glib în muzica populară?

N. G.: Cântecele *Hai, prieteni, la mulți ani* a fost prezentat pentru prima dată la concursul de prelucrări folclorice și lucrări originale

în 1989. Muzica acestui cântec e semnată de Constantin Baranovschi, textul îmi aparține. Cu el am obținut locul întâi în concurs. Nici nu am bănuțit atunci că va avea un asemenea succes. Până astăzi acest cântec este solicitat în concerte, la radio și tv. Este mereu în capul petrecerilor. Când se pornise mișcarea națională la noi, venisem la Orchestra *Lăutarii* cu cântecul *Mă mândresc că-s moldovan*. I-am dat lui Nicolae Dabija schița textului. Nicolae Dabija a cizelat acest text, iar cântecul cu timpul a devenit foarte îndrăgit. Când îl cântam la Palatul Național lumea se ridica în picioare. Și acum se bucură de mare succes mai ales când merg prin diasporă în străinătate. Bineînțeles că au fost și discuții la tematica cântecului. Eu nu-i condamn pe criticii mei. Mereu am fost mândru cu neamul meu. Da, suntem români, dar de loc suntem moldoveni, așa precum în România oltenii sunt olteni, bănățenii bănățeni și tot așa. Câte odată cineva poate să-mi sugereze doar o frază, o frântură de melodie și dacă mă impresionează e un impuls pen-

tru a face un cântec. Dar am și cântece culese cap-coadă.

V. Gh. M.: Păi, sunteți un norocos că vă puteți face singur cântecele.

N. G.: Da, bineînțeles.

V. Gh. M.: Aveți de toate, casă, masă, familie frumoasă, recunoștința publicului de la noi, dar și a celui de peste hotare. Ce-și mai dorește Nicolae Glib?

N. G.: Ca orice om de rând - sănătate, că dacă voi avea sănătate le voi putea face pe toate. Să-mi fie sănătoasă familia, copiii și nepoții. Vreau să mă bucur în continuare de viață, fiindcă viața este un dar. Lucrul acesta se înțelege de fapt mai tarziu, când trec niște ani. Mai frumos dar de sus ca viața nu e decât viața, care trebuie trăită cu mintea trează și cu bucurie.

V. Gh. M.: Așa să dea Domnul, stimată Nicolae Glib. Vă mulțumesc că ați acceptat acest interviu.

Dragi cititori, împreună cu Nicolae Glib, prin intermediul acestui dialog am încercat să vă vorbim cât de frumoasă și consistentă poate fi viața unui artist.

Drum bun în ocna cuvântului!

În romanul său *Daghestanul meu* Rasul Gamzatov mărturisește că în viața sa a întâlnit mulți oameni deștepți, dar lipsiți de darul scrisului. Pe tine, dragă Cătălina, providența te înzestră cu această vocație rară și prețioasă. Cele câteva pagini de caiet, pe care mi le-ai arătat, denotă capacitatea de a înveșmânta în cuvinte potrivite gânduri și sentimente.

Trăirile tale sufletești, ce ți-au răvășit ființa în această frumoasă primăvară, se situează la hotarul dintre poezie și eseu. Scriitorul

George Meniuc își vedea impresionantele sale eseuri ca sfârșit de poezie și început de proză. La o astfel de răspântie te afli și tu, tinerico.

Felicitări călduroase din partea-mi și sper din tot sufletul să nu te intimideze și să nu te oprească din cale spusa lui Ion Druță că desfundarea albului de hârtie e una din cele mai grele îndeletniciri.

Drum bun în ocna cuvântului!

Dumitru APETRI,
doctor în filologie

Cât timp durează fericirea

Cat timp durează fericirea?

O secundă... cât gândul meu zboară la tine.

Un minut cât să mă pierd în ochii tăi și o zi întreagă să te am. O săptămână m-aș vrea cu tine, în zile calde, în nopți senine...

Așadar, cât durează fericirea?

Mi-e îmi ajunge acel gând de o secundă, gândul la tine.

Nimic nu valorează cât o viață

Nimic nu valorează cât o viață.

Ce este o viață?

– O luptă îndrăzneată ce trebuie prețuită și ocrotită.

Nu renunța să fii fericit și iubit, numai atunci când iubești și ești iubit, vei fi și fericit.

Renunță la vicii, trăiește echilibrat! Ai un million de motive să trăiești frumos și bine, ascultă-ți inima și ai încredere doar în tine. Așa că luptă pentru viața ta!

Nu uita nicidecum de Mama ta care

te-a adus pe lume. Nimic nu costă cât o viață.

Prețuiește-o, valoarea ei e cu adevărat marea.

A dramatiza o suferință

Iarăși o dramă..., un foc febril.

Demonii ei ar vrea să prefacă totul în neant.

Dacă vei lupta, drama te va înălța, interiorul îți va purifica.

Totul ce te-ntrista în pulbere ușoară se va transforma și vântul o va sufla.

Boală

– Există oare și boli sănătoase?

Iubirea este o boală sănătoasă, depinde cum o alimentăm. Cu zâmbete și

lacrimi, cu speranțe și dezamăgiri. Iubirea dăinuie între ură și căldură. Ura te împinge în egoism și ipocrizie.

Căldura te învăluie în puritate și seninătate.

Durerea ce mă doare

Mă dor lacrimile chiar și în ochii celui mai rău om, dincolo de zidurile reci mișună sentimente și trăiri vulnerabile.

Mă dor lacrimile unei feme. Lacrima ei e adeseori suferința ce se varsă din răni.

Mă dor lacrimile în ochii unui copil când inocența și sinceritatea lui nu au fost înțelese și apreciate.

Mă doare și mă înseninează să-mi simt lacrimile arzând pe obraji de dragul tău.

Mă doare că pe tine nu te doare atunci, când eu dezertez din Paradisul iubirii.

Mă dor visele nerealizate încă.

Privirea ta aspră, mâna ta rece mă dor și mă cutremură.

Lacrimile-mi alunecă sfios precum ploaia pe ferestrele unor case întunecate...

Am decis

Cine decide cum să trăim noi? Cine-ți decide ție soarta?

Cine-ți influențează visele?

Ei..., care au fost pe Patul lui Procust. Ei..., care se conduc după acest oribil tipar.

Eu am venit pe lume pentru a fi fericită. Detest îngrozitoarele tipare!

Cătălina LEON

Clasa a XII-a, Liceul Teoretic
Liviu Deleanu, mun. Chișinău

DAN CIOLPAN, REGIZOR, SCENARIST, OR. SOROCA

„Un suflet călător prin gara vieții..”

*Cât de frumoasă este viața
Cu anii ei, cu rodul său
Cu noaptea și cu dimineața
Cu gând frumos la Dumnezeu...
Ce-i femeia?*

Este mama, e înger păzitor, toate aceste calități le posedă Anisia Gulica profesoară la liceul Teoretic *Alexei Mateevici* din satul Pirlîța, r. Ungheni și protagonista seratei profil *Un suflet călător prin gara vieții* care a avut loc în data de 28 martie 2019 în incinta Casei raionale de Cultură din aceeași localitate.

Doamna Anisia, este un exemplu care pe parcursul activității sale a dat dovadă de profesionalism și dăruire de sine. Este o soție fidelă, o mamă iubitoare și un manager de succes. Deviza ei este: *În momentul când consideri că viața nare sens, dă sens clipei.* Dacă discipolii ei ar face o traducere în latină ar spune *Carpe Diem*.

Aceste gânduri filozofice și personalitatea colorată a doamnei Anisia a motivat-o pe absolventa Colegiului de Arte *Nicolae Botgros* din mun. Soroca, Sabrina Poștaru să-i organizeze o serată profil pe cinste, cu oameni dragi sufletului, rude și colegi de breaslă.

De ce Anisia Gulica?

Deoarece această personalitate cu nume vechi din ebraică a știut dintotdeauna cu blândețea ei fină să atragă în jurul său atenția și dragostea oamenilor. Spectatorii au fost frapați de sensibilitatea, sinceritatea și simțul fin al umorului pe care îl mănuiește cu măiestrie. Este o persoană mereu deschisă atunci când este vorba, despre comunicare, degajând o impresie de putere și încredere în forțele proprii. Orice întâlnire cu dnei este o adevărată lecție de viață care va rămâne tipărită în sufletul spectatorilor.

Serata profil a fost apreciată de comisia de examinare prezentă la proba practică la unitatea de curs *Regia activităților publice* drept o activitate unică și captivantă. Multitudinea de numere artistice și surprize au trezit în lăuntrul lor, sentimente și trăiri sublimе și în fiecare din ele și-au regăsit amintirile proprii.

Un lung tren ne pare viața, ne trezim în el mergând / Fără să ne dăm seama unde ne-am suit și când. / Feririle sunt halte, unde stăm cite-un minut. / Vine o dată însă vremea să ne coborâm și noi. / Ce n-a da atunci o clipă să ne-ntoarcem înapoi. / Dar pe când privind în urmă, plângem

timpul ce-a trecut. / Sună-n Gara Veșniciei a trăit, trăiește și știe pentru ce trăiește!

Consider că instituțiile de cultură, casele de cultură din toată țara ar trebui să organizeze astfel de serate. La fel cum o face catedra *Culturologie/Regie* în fiecare an. Mai avem încă zeci de activități, cum ar fi: *Balul vânătorilor*, s. Voloave, r. Soroca, 12 mai; *Festivalul copturilor*, s. Sobari, r. Soroca, 19 mai; *Festivalul turismului* în s. Rudî, r. Soroca la 5 mai; *Recunoștință Neamului* în s. Horodiște, r. Dondușeni, 2 iunie; *La vatra neamului*, s. Crișcăuți, r. Dondușeni, 16 mai; *Satul natal – mănunchi de frumusețe* s. Ciolacu Vechi, r. Fălești, 11 mai; *Ziua Internațională a Copiilor*, mun. Soroca, 1 iunie; *Ziua familiei*, s. Schineni, r. Soroca, 22 mai; *O familie de succes*, mun. Soroca, 20 martie; *Ziua Mondială a Dansului*, s. Hîjdieni, r. Glodeni, 25 mai.

Organizăm aceste activități fiindcă ele ne dezvoltă cultura, ne evidențiază personalitățile, oamenii simpli și pe cei cu merite deosebite.

Promovați cultura, apreciați oamenii și trăiți viața din plin. Fiindcă ce nu trăim la timp, nu trăim niciodată.

ORICE METAFORĂ ESTE POEZIE

Poezia – cea mai frumoasă și mai uimitoare creație a omenirii! Omul nu a fost în stare să dea suflet și desăvârșire decât versurilor, prin care își cântă viața, destinul, lumea în care trăiește, universal în care își caută locul și dragostea. Toate sentimentele, trăirile, clipele au cunoscut întruchipare și însuflețire în lirică,

(Olănești, Crocmaz, Ștefan-Vodă, Volintiri, Slobozia); la diverse spectacole excepționale cu genericul *De vorbă cu Ea, cu Muza* (Feștelița, Brezoaia, Copceac, Ștefănești, Alava); *victorine literare, jocuri și duelluri de poezie* (Ștefan -Vodă, Talmaza, Cioburciu, Lazo, Căplani, Olănești), *dialoguri între poezie și alte genuri ale*

Nu există nicio altă artă fără poezie!

Ploaie de Primăvară (Vasile Alecsandri), *Nunta Zamfirei* (George Coșbuc), *Mama lui Ștefan cel Mare* (Dimitrie Bolintineanu), *Mama* (Nicolae Labiș), *Zdreanță* (Otilia Cazimir), *Mama* (Vasile Militaru), *În grădina Ghetsemani* (Vasile Voiculescu), *Limba Noastră* (Alexei Mate-

luând chipul și mantia veșniciei. Dat fiind faptul că în fiecare an, la 21 martie, este celebrată Ziua Internațională a Poeziei, instituțiile de cultură din localitățile raionului au pus la dispoziție colecții din cele mai armonioase, noi și originale poezii din toate timpurile, au reunit într-un dialog viu inedit pe cei ce poartă metafora în suflet. Adepții artei poetice, dintr-un capăt în altul al raionului au participat cu propriul produs cultural pe *Drumul Poeziei*, cu călătorii în timp. Despre unele popasuri poetice, ne dorim să știe lumea.

Cititorii pasionați, tinerii condeieri, sau lăsat cuprinși de miracolul cuvântului înaripat în cadrul expozițiilor de carte, pictură, broderie cu genericul *Respirația versului*

creației, precum teatru, muzică, dans și pictură cu genericul *Orice metaforă este Poezie* (Antonești, Tudora) unde timbrul vocii tinerilor iubitori de poezie și creativitatea lor pur și simplu te fascinează. Igor Glavan, din satul Antonești, tânăr condeier, colaborează de doi ani cu publicația lunară de cultură creștin-ortodoxă pentru copii și adolescenți *Scara spre Cer*, având și premii multe la număr, ne-a citit din propria creație poezii pregătite pentru sărbătorile Pascale. O altă cititoare - Diana Sofronovici din Antonești la fel ne-a demonstrat calități artistice teatrale prin mesajul fabulelor personificând animale, plante. Astfel, cei prezenți la biblioteca publică din Antonești au evidențiat dictonul lui Delacroix:

evici) cântată... *Doina și Rugăciunea unui dac* (Mihai Eminescu) sunt poeziile citite de Paulina Gaiduc, Simona Bejenari, Victoria Mircev, Corina Corduneanu, Sabina Sinițchi, Ariana Timošenco, Diana Palancean, Ion Tudorean din satul Tudora.

Impresionant și foarte emoțional au fost ascultate poeziile citite de către Lina Al Chihabi (Tudora) în limba engleză și arabă. Poezia demonstrează că, indiferent unde se află pe glob, ființa umană are aceleași sentimente și întrebări. Poezia nu trebuie celebrată neapărat în bibliotecă, casă de cultură sau în școală. Alți adepți ai artei poetice (Palanca, Purcari, Vișoara, Semionovca, Carahasani, Talmaza, Răscăieții Noi) sau gândit că ar fi mai

bine să scoată poezia în stradă, e un gest de promovare a frumosului, așa ne-au dat de știre unii membri ai grupului de voluntari, distribuind peste 55 de opere ale celebrilor poeți autohtoni trecătorilor din sat, unde după noi cei de la DCTST este extraordinar de original și bine venit. Ne-am convins că o campanie dedicată poeziei are impact. În orice moment al vieții, indiferent de locul în care te afli, citirea unei strofe oferă o clipă de liniște și relaxare. Participanții activi au fost răsplătiți cu dulciuri, creioane colorate, cărți și diplome din partea organizatorilor instituțiilor de cultură din localități, având misiunea de a face lumea mai bună prin Poezie, îndemnând oamenii, tinerii să-și redescopere creativitatea unde ar fi. Ziua Internațională a Poeziei – o zi în care emoțiile sunt mai valoroase decât banii, iar versurile devin monedă de schimb pentru o zi, ești îndemnat să îți redescoperi creativitatea și să îți plătești cafeaua cu o poezie. Așa cum în alte țări și orașe, la fel și în unele localuri din raionul Ștefan - Vodă și anume la Chateau Purcari (Purcari) și Et Cetera Winery (Crocmaș) turiștii sau lăsat in-spirăți și au plătit cu poezie cafeaua /ceaiul preferat în cadrul campaniei – manifest *Plătește cu Poezie*.

Epopaea lui Ghilgameș este cel

mai vechi poem epic (are în jur de 4000 de ani), aparține culturii sumero - babiloniene și îi este dedicată regelui Ghilgameș, despre care se spune că este jumătate zeu, jumătate om. Cel mai lung poem scris vreodată este *Mahabharata*. Are nu mai puțin de 1.800.000 de cuvinte, peste 100.000 de versuri și provine din India antică, fiind scris în sanscrită.

La fel Meșterul popular **Anton Port**, în vârstă de 70 de ani din localitatea Popeasca, este demn de *Cartea Recordurilor*. Din dragostea pentru creația lui Eminescu, acesta

a sculptat poezia în lemn: *Seara pe deal*, *Somnoroase păsărele*, *De ce nu mi vii*; din creația lui Alexei Mateevici: *Limba Noastră* și *Basarabenilor* sculpturi originale; din creația lui Ion Hadârcă- *Libertatea*; din creația lui Grigore Vieru *Chipul mamei*; versurile romanței *Car frumos cu patru boi*, din creația proprie a meșterului: *Casa Mare* și *Dor de mamă*, *Dor de tată*, și alte adevărate capodopere pe care vrea să le lase moștenire nepoților săi.

SVETLANA CERNÎH, CASA RAIONALĂ DE CULTURĂ CĂUȘENI

Hora veche strămoșească – toți copiii să ne crească

La data de 10 martie 2019, la Casa de Cultură din or. Căușeni a avut loc a V-a ediție a Festivalului dansului popular pentru copii, care a devenit deja unul tradițional. La Festival au participat 12 formații de dans popular atât din raionul Căușeni, cât și din alte localități ale Republicii Moldova.

Participanții Ansamblului de dans popular *Spicușor* de la Casa raională de Cultură Căușeni, con-

ducător Svetlana Gonciarova, au dat start Festivalului cu *Hora și Sârba ca la Căușeni*, după aceea, dna Tatiana Dragan, șeful Secției Cultură, Tineret, Sport și Turism Căușeni a salutat participanții evenimentului cultural.

În această zi, circa 250 de copii au dansat încântând publicul prin măiestria artistică. Publicul n-a obosit încontinuu să aplaude și să admire talentul dansatorilor.

Din raionul Căușeni au participat: Ansamblul de dans popular *Săițeanca* de la Casa de Cultură din satul Săiți, conducător Constantin Grigorencu; Ansamblul de dans popular *Floarea micșunea* de la Casa de Cultură din localitatea Opaci, conducător Claudia Razumas; Studio artistic *Terpsihora* de la Casa de Cultură sat. Din Zaim, conducător Cristina Veste.

Hora, Sirba, Polca, Bătuta,

Șervețelul, Saeru, Ciuleandra, Calusarii, Hostropăț, Alunelul, Colăcelul, Suite de dansuri populare ș.a., iată doar câteva creații valoroase care au fost interpretate în scena căușeneană. Repertoriul grupurilor care au jucat la Festival a fost foarte variat. În această zi publicul a avut posibilitatea de a vedea și face cunoștință cu toată bogăția dansului popular moldovenesc demonstrate cu mult har de către grupurile coregrafice țărișoara noastră sosite la noi în acest scop, cum ar fi ansamblurile de dans popular: *Făleșteanca* de la Palatul raional de Cultură Mihai Volontir, or. Fălești, conducător Elena Calmuțchi; *Pruțeanca* de la Casa de Cultură din or. Leova, conducător Adrian Frunza; *Cimbrișor* al Liceului Teoretic Si-

reți, conducător Sergiu Doncilă; a Școlii de Arte Coșnita, conducător Ion Bencheci.

Publicul și participanții Festivalului de asemenea au avut posibilitatea de a face cunoștință opera coregrafică a altor popoare care locuiesc pe teritoriul Republicii noastre: Ansamblul de dans popular „Rada”, conducător Tatiana Derli, de la Casa de Cultură din satul Constantinovca, raionul Causeni, în care locuiesc bulgari, au prezentat la Festival două dansuri bulgărești *Пролетен танц (Dansul primăverii)* și *Болгарское хопо*. Ansamblul de dansuri populare *Baștina Jr.*, conducător Maxim Bîrsan din municipiul Strășeni a prezentat nu numai jocuri populare naționale ci și renumitul dans

ucrainesc *Gopak*. În mod special trebuie de evidențiat participanții Ansamblului de dans popular *Porumbița* din or. Ialoveni, conducător dl Andrei Ungureanu – Maestru în Arte, care au demonstrat o compoziție coregrafică *Caleidoscop international* promovând dansuri a mai multe popoare: moldoveni, ucraineni, ruși, georgieni, romi, bieloruși.

Punctul culminant al Festivalului a devenit premiera grupurilor și conducătorilor acestora. Șef Secție Culturală, Tineret, Sport și Turism Căușeni dna Tatiana Dragan și Directorul Casei raionale de Cultură Căușeni dl Vladimir Melnic au înmănat diplome și suvenire memorabile.

Ne revedem, la anu, la Festival!

MIHAI RUSU, CONDUCĂTORUL ANSAMBLULUI DORULEȚ, DARIA ROȘCA, ȘEFA BIBLIOTECII PUBLICE SĂTEȘTI

Sărbătoare la Podgoreni

Odată cu reînvierea naturii, ne vin pe meleagurile noastre și cele mai frumoase sărbători. Ziua de 8 martie se înscrie cum nu se poate de bine în cadrul tradiționalului *Mărțișor*.

Majoritatea satelor sunt văduvite de posibilitatea de a vedea în scenă artiști amatori și profesioniști. Satul Podgoreni nu este o excepție. De aceea sub conducerea lucrătorului de cultură Ion Rusu, a directoarei bibliotecii publice Daria Roșca, a profesorului de muzică Mihai Rusu și cu susținerea directă a primarului Alexandra Bernevec am pregătit un concert de zile mari pe care l-am prezentat publicului în ajunul Zilei

Internaționale a Femeii.

La această amplă manifestație au luat parte: Ansamblu folcloric *Doruleț* de la Căminul cultural, Ansamblul de copii de la Gimnaziul, micuții de la Grădiniță.

Ansamblul *Doruleț* a interpretat cu multă măiestrie cântecele *Moldova mea*, *Vântuleț de primăvara*, *Foaie verde matostat* ș.a.

Au cules multe aplauze și copiii din ansamblul gimnaziului, care au interpretat cântecele *Vine, vine primăvara*, *Fata mamei jucăușă*.

La fel au fost aplaudați și micuții de la grădiniță, care au prezentat un dans după muzica lui E. Doga.

Nu i-au lăsat indiferenți pe săteni nici cântecele interpretate de D. Roșca,

L. Mihalciuc, N. Stog, L. Rusu, I. Stratu, T. Teut.

S-a încheiat spectacolul cu cântecul *Foaie verde ca secară* interpretat de toți participanții împreună cu spectatorii din sală.

Cu ocazia sărbătorii de 8 martie toate femeile din sat au primit cadouri de preț din partea primăriei.

De câteva zile sătenii vorbesc doar cuvinte de laudă la adresa primăriei, organizatorilor activității și artiștilor amatori și-i așteaptă să mai revină în scenă și cu alte ocazii.

Orfeica orheiancă – Basarabeanca

E glasul blândeii Basarabii, ajunsă'n veacul de apoi.

M. Eminescu

Muzica este refugiul sufletelor pe care le-a rănit fericirea.

E. Cioran

Muzica exprimă ceea ce nu poate fi spus și este imposibil să rămână în tăcere.

V. Hugo

Cantautoarea Aurica Basarabeanca zidește migălos și miraculos ascensiunea sa artistică cu mărgăritare muzicale, urcând din mitologia și misticul aurăriei naționale spirituale spre veșnicii și tării, completând pleiada legendelor S. Vicoveanca, I. Loghin, M. Iliuț (cântă durerea țării de sus), P. Seling, O. Ciolacu, V. Ghimpu-Munteanu etc. și V. Tolkunova, A. Gherman etc. - cu farmece frumuseții inimii cu creier gânditor din a țării veșnică durere (A. Mateevici). Simte fără cuvinte și le transcende la harfa suferinței, credinței și biruinței (prin suferință ajungi la adevăr). Totu-i sobru muzicalizat, etalat și prezentat, extrage bogății din sărăcii, sfințenie din suferinți și credinți, veșnicie din vremelnicie, măiestrie din modestie, survolând adagiul brâncușian: *Nu cred în suferința creatoare*, guvernată de soluția solomonică dăinuitoare: *Crează pentru artă, dar nu pentru recunoaștere*. Vedeta se apără subtil de fin: popularitatea chiar ușor mă deranjează, în melodia *Drag mi-i omul simplu*, afirmă: *Altarul sufletului tău alege între bun și rău. Nu știu a trăi fără a mulțumi... Eu cânt ceia ce sunt și sunt ceia ce cânt* (11 martie 2016), urmând modestia cehoviană diafană: *Cei cu adevărat talentați se țin cât mai departe de ochii lumii*. Sunt modești, onești și firești.

Ca un ostaș al oștirilor spirituale românești, are-n dotare arma biruitoare muzica cu imnul: *Pe aici nu se trece!* - intuind dumnezeiește: *de nu se va mai cânta, lumea poate dispărea, precum profetiza și frumos exagera A. Einstein*. Melodiile-medalionale sunt liturghii solare transcendente, profunde profesii de credință, rugă vindecative-consolative: Știe Codrul, știe neamul ce-a îndu-

rat bietul basarabean. *Vremi de urgie... (Cântec de neam - piesa care mă reprezintă cel mai mult, Timpul, 8 mai 2012)* și care o legendarizează cu șlagărul *Basarabie, nu plânge!* din video-documentarul excepțional al Studiourilor Flacăra *Film și CIOfilm* - florilegiu-imn limbii române și eroilor ei, un mesaj etic-profetic, regal muzical regizat de luminoasa Luminița Dumbrăveanu.

Aidoma regelui din legendă, artista muzicalizează tot ce atinge. Melodia *Evenimente din 7 aprilie* lansează mesaje cutremurătoare trăite-suferite și interpretate sublim: *Ținem la identitate - pentru ea încet murim...*, *Istoria e de vânzare, politica intră-n altare...*, *Suntem orfani cu mama-n viață, ne mor feciori sub tricolor, tresar Carpații de atâta nedreptate* etc. Nu-i întâmplător faptul că rapsodul evoluează pe scenă în trei ipostaze: ca interpretă, textieră și autoarea pieselor. Imposibil a ne imagina când va descoperi melodia nouă, întâlni poezia și textul râvnit și potrivit...

Se știe, istoria n-are sentimente și raționamente, are dure și impure decizii, nu crede lacrimilor și patimilor, căci *Unde e mult sentiment e și multă suferință* (Leonardo da Vinci).

Sublimă surpriză a fost evoluarea în duet cu Irina Loghin, sperăm la ulterioarele revelații.

Rapsodul trubadur modernizator e coborât din Dacia lui Decebal pe meleagurile orfismului orheian (constituind traiada orheiană melosofică Basarabeanca-Sadovnic-Rață), unde a doinit cu lira magică legendarul Orfeu, epocă splendid evocată în melodia filmică prin costumația (constelația) dăică din pieșele Dacii, *Omule (Viață, am o întrebare: De ce inima mă doare?)...* Valorile orheene perene, scumpe inimii mele, le elogia, admira și sacraliza-eterniza M. Sadoveanu: *...mă simt ca un stejar de la Orhei, cu mii și mii de rădăcini înfipte în pământul neamului meu*.

Ecleziastic evocând și gândind, interpretează întruchipează (nu mimează) monumentala modestie moldavă. George Enescu era definit *prințul modestiei*, iar Irina Loghin povățuia tinerii: *Cât mai multă modestie, cu modestia câștigați mai mult* (2016), apoi pentru ad-

mirabila Aurica, anume asta-i blazonul nobleței: *modestia magică și măreția modestiei, evlaviei - triumful înțelepciunii și amărăciunii, festinul propriei filosofii-aurării*. E născută, nu (pre) făcută, dăruită cu har neordinar liric-cantabil: „cum gândesc, așa trăiesc, nu știu altfel a trăi fără rădăcini - laconic se autoconfesează frumoasa crăiasă de ceruri aleasă. Asta-i blestemul de a fi: frumos, evlavios și mărinimos - o floare albastră, durerea care nu găsea cuvinte (M. Eminescu) s-o cânte.

Un interpret transilvănean cântă: *Cine-i om de omenie, Nu vorbește ce nu știe*, Aurica vocalizează sensibilitățile sale cu vocea cristalină a sufletului sacrificial basarabean vitregit și urgisit de imperialii coloniali bestiali. Însă cei vătămați și disperați sunt consolati: *suferința rămâne totuși cea mai mare dovadă a dragostei lui Dumnezeu* (Petre Țuțea), deoarece cel care cântă își alungă suferințele (Cervantes), câințele și sentințele.

Orfeica orheiancă ne cântă, încântă și descântă - ca marii artiști ai nației: sublimi sufletești, modești ca măreția lacrimii, vin din legendara Dacie, veșnicia Carpaților, infinitul Dunării, istoria și gloria strămoșească panromânească. Este angelica Ană a meșterului Manole din munții Atos, unde se (auto)zidește prin admirabile creații cantabile.

Imposibil a nu evoca, rememora și admira confesiunile și profesiunile de credință ale artistei rostite-n interviul acordat Cotidianului Timpul din 8 mai 2012: Zinaida Julea exclama: *Aurica, în tine a murit un artist!* Și cuvântul a murit m-a întristat tare... Asta m-a împins să fac piesa *Cântec de neam*. În 1989 am fost la Marea Adunare Națională cu copii de mână. Acum, ei vor avea copii lor și... nimic nu se schimbă. ...ne-am despărțit de Gr. Vieru. Am luat foarte aproape dispariția poetului, trei zile am stat la pat. Eu nici la moartea tatălui meu nu am plâns atâtea.... Îmi părea că, dacă a murit Vieru, totul e pierdut. Apoi a venit 7 aprilie, iar eu am fost acolo... Nici nu se putea să nu apară cântecul *Strigăt*. Mezinul mi-a spus: *Eu acum trec peste ele ușor, dar știu că va veni o vreme când voi plânge ascultându-le*.

COSTEȘTI – CAPITALA TINERETULUI 2019

La 24 martie 2019, în scuarul Casei de Cultură Costești, s-a desfășurat Festivitatea de lansare a Programului *Costești – Capitala Tineretului 2019*. Evenimentul a cuprins participarea notorie a oaspeților, antreprenorilor, consiliilor locale de tineret, colectivelor artistice și sportive de tineret venite din toate colțurile țării cu expoziții originale și diverse.

Sărbătoarea a început cu tradiționala paradă a colectivelor de tineret pe strada centrală a localității, întâmpinarea cu pâine și sare a

oaspeților de onoare și, în prologul festivității, pe platou, atmosfera solemnă a fost nuanțată de trecerea în revistă a repertoriului reprezentativ al formațiilor: splendidele majorete din Soroca; Orchestra Raională de Fanfară Ialoveni; Clubul de Taekwondo *Dunamis*, Costești; Studio artistic *Enigma*, Ialoveni; Ansamblul de dansuri populare *Porumbița*, Ialoveni; Ansamblul de dansuri moderne *Triangle Dance Studio*, Ialoveni; Ansamblul de dansuri populare *Botnișoara*, L. T. Olimp, Costești;

Studio artistic *Mlădița*, Răzeni; Ansamblul etnofolcloric *Alină-te dor*, Dănceni.

În deschiderea oficială a festivității, după intonarea Imnului de Stat ne-au onorat cu prezența și cu mesaje de felicitare partenerii Programului *Costești – Capitala Tineretului 2019*: doamna Natalia Petrea, primar de Costești a primit solemn *Trofeul Capitalei Tineretului* de la dl Radu Rebeja, secretar de stat, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, domnii Lilian Carmanu, vice-președintele raionului Ialoveni; Oleg Mereacre, vice-președintele raionului Ialoveni; Victor Istratiev, vice-președintele raionului Ialoveni; Ion Sulă, director general, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor; Mircea Mereacre, managerul Programului Iași – Capitala Tineretului din România 2019-2020; Nicolae Mocanu, președintele A. O. *Perspectiva*, Cahul – Capitala Tineretului 2018; primarii localităților raionului Ialoveni; precum și o delegație de oaspeți din România, în frunte cu

dl Constantin Scripă, viceprimarul Municipiului Bacău – *Capitala Tineretului din România 2018*, împreună cu domnul Vasile Aștefanei, primarul comunei Bălțați, județul Iași, România. În pledoariile lor, actorii dezvoltării politicilor de tineret au subliniat beneficiile programului, dar și importanța acestui eveniment rar și, care deschide perspectiva unei suite de manifestări și proiecte comune, prin cooperare transfrontalieră.

Au fost decernate mențiunile și premiile laureaților Concursului *Imnul, sloganul și logo-ul Programului Costești – Capitala Tineretului 2019*: secțiunea logo – domnul Cristian Brânză; secțiunea imn – domnul Alexandru Melnic; secțiunea slogan – domnișoara Cătălina Russu.

A fost interpretat imnul Programului *Costești – Capitala Tineretului 2019* de Ansamblul de chitariști format din elevii și profesorii L. T. Olimp, Costești, L. T. Costești și ai Școlii de Muzică Filip Todirașcu, Costești.

Înzestrată cu o fină inteligență, Cătălina Russu, a declamat cu măiestrie poezia sa creație proprie *Costești satul unde întinerești*, care a fost desemnat sloganul capitalei tineretului.

Programului *Costești – Capitala Tineretului 2019* cuprinde un plan complex de acțiuni, care a fost

prezentat, cu multă ingeniozitate, de partenerii programului: domniile Maria Bivol, președintele A. O. *Alternativa*, Costești; Anastasia Fuștei și Alexandrina Bivol, membre ale *Fondului pentru Tineri Ialoveni*, reprezentând A. O. *Eco-Răzeni*; Ion Ceban, președintele A. O. *Institutul de Cercetări Bioarheologice și Etnoculturale* precum și profesorul Vlad Vornic, directorul *Agenciei Naționale de Arheologie*.

Primăria satului Costești și A. O. *Alternativa*, Costești a conferit diplome de grațitudine celor mai activi și bravi voluntari ai Programului *Costești – Capitala Tineretului 2019*.

Spectacolul grandios a început cu evoluarea tinerelor talente autentice și inspirate: Corul Școlii de Muzică *Filip Todirașcu*, Costești, dirijor - Cristina Mereacre; Ansamblul de dansuri populare *Porumbița* și Studio artistic *Enigma*, Ialoveni, director artistic, maestrul Andrei Ungureanu; Ansamblul etnofolcloric *Alină-te dor*, Dănceni, director artistic – Petru Scripcaru; Studio artistic *Mlădița*, Răzeni, director artistic – Nadejda Petcu; interpreta de muzică populară Natalia Luca, Costești; Ansamblul de dansuri populare *Botnișoara*, L. T. Olimp, Costești, director artistic – Octa-

vian Rusu; Ansamblul de dansuri moderne *Triangle Dance Studio*, Ialoveni, director artistic – Olga Stegărescu.

Festivitatea a culminat cu un program de concert oferit de artiștii profesioniști: Nicoleta Bălan, Denisa Farcaș și George Cojocărescu din Bacău, România; Adrian Ursu, Patric Hanganu, Lia Taburcean și Marin Crețu (Kapushon).

Totodată, acestui eveniment de inaugurare a programului, i-a fost dedicat și un campionat la minifotbal, ce s-a desfășurat la *Complexul Turistic Costești*, cu participarea echipelor Costești, Ruseștii Noi,

Zîmbreni și Gangura, dar laureată a locului I a devenit echipa satului Costești.

Subliniem străduința și efortul considerabil al organizatorilor, grație cărora am avut parte de o adevărată sărbătoare a tineretului și a artelor frumoase și fascinante, precum și un eveniment inedit de o reprezentativitate deosebită.

Menționăm, că, *Capitala Tinerețului* este o bună practică replicată în anul 2010 de Ministerul Tineretului și Sportului și Consiliul Național al Tineretului din Moldova, care a studiat beneficiile și a preluat conceptul de *Capitală a Tineretului* din

experiența Forumului European de Tineret.

Programul presupune selectarea, prin concurs, a unei localități, în cadrul căreia, pe parcursul unui an, se desfășoară un ansamblu de acțiuni al autorităților administrației publice centrale și locale în parteneriat cu structurile de tineret, organizațiile societății civile și agenții sectorului privat, în scopul de a stimula implicarea tinerilor în procesul de luare a deciziilor și de a spori participarea lor la dezvoltarea durabilă a localităților. Istoricul și periplul *Capitalei Tineretului* în Republica Moldova începe în anul 2011 cu orașul Ungheeni, apoi în anul 2012 – orașul Cahul, continuă în anul 2013 cu orașul Ialoveni, 2014 – Soroca, 2015 – Singerei, în anul 2016 orașul Ialoveni devine pentru a doua oară *Capitala Tineretului*, care a transmis *Trofeul Capitalei*, în anul 2017, satului Varâna, raionul Anenii Noi. După ce orașul Cahul a redevenit capitală a tineretului în anul 2018, localitatea Costești, raionul Ialoveni, deține acest titlu onorific în anul 2019.

Misiunea Programului *Capitala Tineretului* este de a asigura oportunități de dezvoltare multilaterală a tinerilor și de a spori participarea activă a acestora la viața economică, socială și culturală a țării.

ANDA VAHNOVAN, BLOGGER, JURNALIST, DOCTOR ÎN SOCIOLOGIE

CORDONUL

Era o iarnă grea și cu troiene cât gardul. Tocmai trecuse seara de Revelion, iar ziua de după ar fi trebuit să aducă multă liniște sub streșinile împovărate de gheață dură, ce se auzeau căzând zgomotos de pe la casele din mahală. Pentru ea, însă, dimineața se legase cu noaptea nedormită în care i s-a făcut din rău în mai rău. Totul fusese bine în ajun. A fost cu copiii satului la urât, din poartă în poartă, fără să ocolească vreuna, nici chiar pe cea a vecinilor de peste gard, care se urau de moarte cu bunicii ei. Au primit în trăistuțe bănuți, nuci și turte, dar și bomboane de ciocolată. Răsfăț rar al acelor timpuri. Și nu s-a putut abține până nu le-a mâncat pe toate până acasă, scoțând degetele degerate din mănuși. Și de atunci rău și rău. Tot mai intens și ajuns

până la leșin.

Au învelit-o atunci într-un ogheal de lână de oi, că doar aveau peste o sută de bârsane, au pus-o în căruță și au dus-o 13 kilometri pe viscol, la Cahul, la spital. "A fost otrăvită fata matală!", i-a zis doctorița femeii îmbodolite în șalincă, cu ochii plânși de necaz. "Și ați adus-o cam târziu. De două săptămâni stă doar în perfuzii și tot nu își revine. Nici în picioare nu se poate ține. Ziceați că mai aveți doi copii acasă? Mergeți și căutați de ei, mai degrabă..."

Pe când nimeni nu îi mai dădea nici o speranță, însă, fetița letargică, s-a ridicat într-o dimineață din pat și a făcut câțiva pași, făcând-o pe doctoriță să-și scape pixul din mână de uimire. Avusese un vis, în care sora ei mai mică, Maricica, alerga pe lă-

gă cuptorul pe care ea stătea întinsă fără pic de vlagă. Îi căzuse cordonul de la hălățelul cu flori mici de câmp și nu reușea să îl ajungă nicidecum. I-a făcut semn surorii ei, mai mult din priviri, să o ajute. Copila s-a oprit din alergat, i l-a ridicat de jos și i-a întins doar un capăt ca să-l țină, iar pe celălalt l-a întins drept-drept, imitând un pod. S-a trezit simțind încă în mână acel capăt de cordon de care se agățase și în care își găsise punctul de sprijin pentru a se ridica.

Acel capăt de cordon întins în copilărie le-a legat apoi toată viața. Și pe când au venit ambele la studii la Chișinău – mai întâi cea mai mare, aducând-o apoi, în următorul an și pe Maricica după ea, tot la Institutul de Arte. Și când au stat în același cămin, cea mai mare fiindu-i mereu

umărul puternic în toate. Când le era amar pe suflet – alergau una în brațele celeilalte pentru că știau că acolo le este leacul tămăduitor. Și le era suficient doar să se privească.

Și-au scos apoi, rând pe rând, și pe celelalte trei surori din Paicu, un sat din Sud, de numai 100 de case, fără Biserică și Primărie. Au fost mereu alături și la bucurii, dar mai ales la necazuri. Viața le-a tot trecut prin multe încercări grele, ne ocolind nici paturile de metal rece ale Spitalului Oncologic. Și iar Maricica îi aducea "cordonul" zilnic, ambalat cu mult drag în porții mari de grijă permanentă. Fără odihnă sau somn. Prin căldura și chibzuința cu care a fost înzestrată. Prin înțelepciunea vorbelor potrivite exact în momentele de maxime căderi. Care au fost vitale atunci. Pentru a crede că acel cordon magic le va ajuta și de data aceasta.

Au simțit mereu legătura specială și inexplicabilă dintre ele, glumind, că doar nu degeaba a rămas bunica însărcinată cu a doua, alăptând-o pe prima, care avea doar câteva luni. Că

au crescut din același lapte. Iar asemănarea lor fizică este năucitoare de-a dreptul.

S-au și angajat să lucreze la aceeași instituție – Teleradiomoldova – unde vin zi de zi de mai bine de treizeci de ani ambele. Una la etajul nouă, la Redacția Muzicală, moderând emisiuni, iar Maricica, la etajul doi, venind de la cinci dimineața la servicii, pentru a ne aduce primul jurnal de știri „Bună dimineața. Aici Radio Moldova!”

Îi aud vocea ca pe o revărsare de raze mieroase peste începutul de zi. Știu că menirea ei pe acest pământ a fost să aline și să împăciuiască. Să panseze răni sufletești dar mai ales să le salveze. Și știu că nici un rău

nu se poate atinge de surori în acele zile, când prima, terminând știrile și ieșind din studioul, îi trimite mesaj celeilalte: „Eu am ieșit din emisie. Tu ai venit?”

La mulți ani, Maricica Revenco-Munteanu. Sunt prima care ar trebui să vă mulțumesc pentru acel cordon – simbol al drumului vieții oferit într-un moment crucial al mamei mele, copilul de atunci. Acel vis a fost o premoniție. Un semn ceresc, că unii oameni sunt trimiși pe pământ pentru a readuce soarele.

„Aici, Chișinău, Radio Moldova. La microfon – Maricica Munteanu. Rămâneți alături de noi!”. Și viața o ia de la capăt...

Mărțișorul și Zilele lui Ion Creangă

Zilele omagierii Marelui Scriitor Ion Creangă, care se petrec la fiecare început de primăvară în luna martie, sunt împletite atât de armonios cu *Zilele Mărțișorului*. Acel alb și roșu care caracterizează *Mărțișorul*, predomină în lucrările confecționate cu multă măiestrie de copii.

Ore și zile la rând dedicate *Mărțișorului* aduc rezultate finale care bucură inima și ochii. Astfel la bibliotecă din Chirca, r. Anenii Noi s-a organizat o expoziție inedită din lucrările copiilor create cu minuțiozitate și adunate de-a lungul a câtorva ani la rând. Aceste lucrări includ în sine multă dragoste, creativitate și iscusință. Totodată ele demonstrează că tradițiile naționale sunt păstrate cu multă prețuire de tânăra generație și nu sunt uitate în timp. În anul acesta, în cadrul SMB *Mâini iscusite* au fost confecționate 5 mărțișoare care au fost prezentate la Concursul raional *Cel mai original Mărțișor*. Două din ele, lucrările elevelor Valeria Mamot și Mihaela Caraman, au fost apreciate cu locul II, fapt în care i-a încurajat pe copii

să participe și la alte concursuri. Pe parcursul a câtorva sesiuni al serviciului *Mâini iscusite* participanții au confecționat o compoziție nemai-pomenit de frumoasă de primăvară care a fost adăugată la expoziția de Mărțișoare la Bibliotecă.

Nu se uită nici de Sfătosul Bunic din Humulești născut la 1 martie

1837. În acest context Biblioteca Publică Raională în colaborare cu Secția Cultură și Turism Anenii Noi organizează în fiecare an concursul raional *Miss Smărăndița* pentru domnițele pasionate de lectură și opera lui Ion Creangă. Concursul are drept scop promovarea lecturii în rândul copiilor și valorificarea tezaurului lăsat drept moștenire de Marele Scriitor. Anul acesta 12 domnițe din diferite sate ale raionului Anenii Noi și-au dat întâlnire la cea de-a XI-a ediție a concursului. Printre participantele concursului a fost și Evelina Popsuico, eleva clasei a III-a, Gimnaziul Chirca. Concurenta noastră a făcut față la patru probe - prezentarea, scrisoare către scriitor, proba de inteligență (câte 3 întrebări din biografia și opera lui Ion Creangă) și cea teatrală.

Dând dovadă de cunoștințele acumulate, artistism și curaj, Evelina s-a ales cu Trofeul Concursului – coronița și titlul de *Miss Smărăndița 2019*. Ea a fost susținută de șefa bibliotecii, Negru Marina, de învățătoarea de clasele primare, Mizerniuc Rodica, de părinți, colegi de clasă și de oameni cu inima mare.

Doar muncind împreună putem avea rezultate frumoase!

Felicitări tuturor participanților!

ZINAIDA STURZA, DIRECTOR ADJUNCT, ȘCOALA DE ARTE CĂLĂRAȘI,
MASTER ÎN ARTE PLASTICE ȘI DECORATIVE, PROFESOARĂ ARTE PLASTICE

UN DECENIU DE ARTE MICI

„Pictez ceea ce văd. Văd dincolo de ceea ce toți privesc”

Florin Preda Dochinoiu

.....Sub aciaastă afirmație a deceniului de chemare la „ospățul artei” a unui din cei mai originali artiști din generația tânără, grafician și pictor postmodernist înscris în sfera artei fantastice suprarrealiste **FLORIN PREDĂ DOCHINOIU**, au perindat prin o varietate de forme, linii, tonuri și culoare, micii ambasadori ai artelor frumoase din Republica Moldova.

Visare de poveste, extaz de bucurie, copilărie magică, țarm de basm, ospitalitate și generozitate la maxim.....cu toate acestea ne-am întâlnit recent în data de 23 martie 2019, în Municipiul Motru județul Gorj România, la decernarea premiilor DECENIULUI de ARTE MICI, din cadrul ediției a X-a, a Sa-

lonului Internațional de Pictură cu acelaș generic (*eveniment clandestin de formă, pată și culoare*) organizat de artistul Florin Preda-Dochinoiu, Primăria Municipiului Motru, Casa de Cultură a Municipiului Motru și Asociația pentru Cultură, Sport și Reprezentare a Polițiștilor de Pre-tutindeni (ACSRPP).

Un deceniu de împliniri prin muncă și mândrie, un deceniu de realizări cu idealuri frumoase, cu visuri împlinite, a fost o motivație cu mult entuziasm pentru copiii din Republica Moldova, implicați prin participare la Vernisajul Concurs Internațional, numai pentru secțiunea PICTURĂ (*acuarelă, tempera, guașe, acrylic, ulei și tehnică mixtă*) din cadrul Salonului ARTE MICI - 2019. În concurența a 567 de participanți, cu vârsta cuprinsă între 3 și 15 ani, fiind organizată pe trei grupe (3-6 ani, 7-10 ani și 11-15 ani) din cele 9 țări menționate Ucraina,

România, Grecia, Germania, Marea Britanie, Austria și Serbia, Republicii Moldova i-a revenit cele mai onorabile distincții.

Din palmaresul participanților răspândit pe teritoriul moldav Hâncești, Șoldănești, Fălești, Florești și a. în evidență cu cele mai remarcabile *Premii ale Deceniului* au fost menționați elevii *Scolii de Arte Plastice din Cahul* cu clasamentul premianților:

Locul I - Iabanji Milana 9 ani, Podcaliuc Irina 12 ani;

Locul II - Iuliana Dahina 14 ani, Taraburca Mirabela 13 ani;

Locul III- Voicu Ana-Maria 13 ani, Advahov Iulian 13 ani, Maria - Snejana Ciocan 14 ani, Boșcova Alisa 10 ani, și **Premii Speciale** – Cravcenco Victoria 9 ani, Cirlig Natalia 9 ani, Chiricuță Cristian 15 ani și Chirilă Arina 12 ani.

Însă un moment marcant în istorie a fost și este pentru orașul

Călărași, unde grație personalităților din componența juraților ca artiștii plastici Michael Lassel (Fürth, Germania), Nicolae Maniu (Paris, Franța), Dan Neamu (Craiova, România), Alexandra Maciac (Veneția, Italia), Pavel Șuşară și Florin Preda-Dochinoiu (Motru, România), eleva Școlii de Arte „G. Enescu” Călărași, **NĂSTASE CĂTALINA** s-a învrednicit cu **Pemiul Deceniului „ORDINUL ARTE MICI”** și elevilor Ursu Eugenia 8 ani, Antoni Nicoleta 10 ani, Iosob Corina 8 ani, Badia David – **Premiul I și II**. În calitate de administrator și dascăl a acestor „mici ambasadori” ai pensulei, sunt onorată și totodată obligată să am în continuare curajul de a proteja prin artă, uniunea românească, conform distincției de noblețe conferite ca *Ofranda de Suflet* de către fondatorul salonului de pictură „ARTE MICI” Florin Preda Dochinoiu. Trec peste dificultatea de a rosti un „mare multumesc” acestui „om minunat” cu chip frumos, posedat de har și talent, pentru marinitatea sufletiască, dărnicia și curajul înflăcărat

plăsmuit sub „*Marele Fondator și Protector al Artelor Mici*”. De asemenea mari mulțumiri aduc juraților pentru onoarea și cinstea acordată și în special administratorului Școlii de Arte Plastice din orașul Cahul, domnului Ion Ciuta, o personalitate cu un rafinament intelectual select, mulțumesc mult pentru ospitalitatea și mărinimia d-ră în relațiile colegiale, colectivului profesoral din

această instituție și doamnei Ecaterinei Marinovici, autorităților publice locale din orașul Cahul și municipiul Motru județul Gorj domnului Vasile Dudescu, pentru sprijinul material acordat. Suntem deschiși la colaborare și pe viitor în relații fructuoase de parteneriat în promovarea patrimoniului cultural și național, si demni mereu de chemarea „*Ucenici la porțile artelor*”...

Hora de la Costești, Ialoveni

